

Informacja o ustawie z dnia 21 maja 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wprowadzaniem centralnego systemu informacji rynku energii i innych ustaw

Celem ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z wprowadzaniem centralnego systemu informacji rynku energii i innych ustaw – jest wprowadzenie zmiany doprecyzowującej terminy rozpoczęcia realizacji zadań przez uczestników rynku energii za pośrednictwem centralnego systemu informacji rynku energii, zwanego dalej „CSIRE”, wraz z niezbędnymi zmianami towarzyszącymi służącymi zachowaniu spójności przepisów prawa.

Centralny system informacji rynku energii (CSIRE) to system informacyjny do przetwarzania informacji rynku energii na potrzeby realizacji jego procesów oraz wymiany informacji między użytkownikami systemu elektroenergetycznego. Termin uruchomienia systemu wyznaczono na dzień 1 lipca 2025 r. Powołano także operatora informacji rynku energii (OIRE) odpowiedzialnego za budowę, uruchomienie i zarządzanie CSIRE. Funkcję tę powierzono spółce Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.

Przyjęte rozwiązania umożliwią etapowe przystępowanie poszczególnych kategorii użytkowników rynku energii do realizacji zadań za pośrednictwem CSIRE. Proces ten ma się odbywać w zależności od wielkości podmiotu – począwszy od lipca 2025 r. do października 2026 r. Przystępowanie do CSIRE będzie następować zgodnie z następującym harmonogramem:

- 1) 1 lipca 2025 r. – uruchomienie CSIRE, okno 1 opcjonalne dla użytkowników uprawnionych;
- 2) 1 marca 2026 r. – okno 2 opcjonalne dla użytkowników uprawnionych;
- 3) 1 lipca 2026 r. – okno 3 opcjonalne dla użytkowników uprawnionych;
- 4) 19 października 2026 r. – ostateczny termin przystąpienia do CSIRE dla wszystkich użytkowników, w tym dla użytkowników uprawnionych, którzy nie skorzystali z wcześniejszych okien opcjonalnych.

Użytkownikami uprawnionymi, uzyskującymi możliwość wyboru terminu, są podmioty o liczbie punktów poboru energii przyłączonych do ich sieci nie większej niż 100 000, tj. operatorzy systemu dystrybucyjnego niepodłączeni do sieci przesyłowej (OSDn), przy czym jest to wybór pozostawiony do ich decyzji opartej na analizie biznesowej oraz ocenie stopnia gotowości danego podmiotu do funkcjonowania z wykorzystaniem CSIRE.

Dzień 19 października 2026 r. jest natomiast ostatecznym terminem rozpoczęcia realizacji zadań za pośrednictwem CSIRE przez wszystkie podmioty, niezależnie od liczby posiadanych przez nie punktów poboru energii.

W ustawie uregulowano również związane z wprowadzeniem CSIRE kwestie skrócenia czasu przeprowadzenia zmiany sprzedawcy energii elektrycznej do 24 godzin oraz przejścia na nowy, korzystniejszy dla odbiorcy, model sprzedaży rezerwowej energii elektrycznej, umożliwiając odbiorcy końcowemu skorzystanie z tych rozwiązań od chwili przystąpienia poszczególnych kategorii użytkowników uprawnionych rynku energii do realizacji zadań za pośrednictwem CSIRE.

Zmiany obejmują także nowe zasady rozliczeń dla prosumentów wirtualnych. Do 19 października 2026 r. będą oni mogli funkcjonować tylko na terenie jednego operatora systemu dystrybucyjnego. Oznacza to, że instalacja i miejsce zużycia energii będą musiały być na terenie tego samego operatora. Ograniczenie to wynika z początkowego braku pełnego wdrożenia CSIRE. Po tej dacie wejdzie w życie ujednolicony mechanizm rozliczeń, oparty o dane z CSIRE.

Ustawa przesunęła termin związany z obowiązkiem zaoferowania przez inwestorów farm wiatrowych energii z co najmniej 10 proc. mocy zainstalowanej mieszkańcom gminy na zasadach prosumenta wirtualnego po cenie wynikającej z kosztów budowy. Obecnie obowiązek ten dotyczy inwestorów, którzy pozwolenie na budowę farmy dostaną po 2 lipca 2025 r. W nowelizacji przesunięto go na 20 października 2026 r.

Ustawa wprowadziła również zmiany do ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych wprowadzające możliwość wypłaty zaliczek na poczet rekompensat. Wartość rekompensaty ma wynosić 60 proc. rekompensaty wypłaconej za poprzedni rok kalendarzowy, a wartość będzie dodatkowo korygowana o współczynnik uwzględniający zmianę cen uprawnień do emisji między rokiem wypłaty zaliczki, a poprzednim rokiem kalendarzowym.

Zmianie ulega również ustawa z dnia 17 sierpnia 2023 r. o osłonach socjalnych dla pracowników sektora elektroenergetycznego i branży górnictwa węgla brunatnego. Nowe brzmienie przepisów ma zlikwidować wątpliwości interpretacyjne co do kręgu pracowników uprawnionych do skorzystania z osłon. Doprecyzowano przepisy dotyczące osłon socjalnych wprowadzając przesłankę, zgodnie z którą warunkiem nabycia odpowiednio prawa do urlopu energetycznego i górniczego lub jednorazowej odprawy pieniężnej jest również rozwiązanie przez pracownika wszystkich innych umów na podstawie których wykonywał pracę w podmiocie, o którym mowa w art. 3 powołanej ustawy lub w podmiotach z nimi kooperującymi. Fakt ten będzie weryfikowany za pomocą oświadczenia składanego pracodawcy przez pracownika pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Ustawa wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem niektórych przepisów dla których ustawa przewiduje inny termin wejścia w życie.